

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplaščan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl.40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 163.

V Ljubljani, v sredo 21. julija 1897.

Letnik XXV.

Celjska gimnazija.

Celje, 20. julija.

Koj, ko se je izvedela naredba vlade glede slovenske celjske gimnazije, sklical se je shod zaupnih mož spodnještajerskih v Celje na torek dne 20. t. m. Shod bil je izredno mnogobrojno obiskan. Vdeležili so se istega državni poslanci, skoraj vsi deželni poslanci ter najodličnejši možje iz Celja, Zaleca, Brežic, Laškega, Konjice, Soštanja, Slov. Bistrice, Vranskega, Rogaškega in drugih južnoštajerskih okrajev. — Shod sprejel je z burnim odobravanjem naslednjo resolucijo:

„Vlada sama in državni zbor sta priznala opravičenost slovenske zahteve za ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju. Odprava te gimnazije, provizorična ustanovitev v zraku visečih posameznih razredov, podredjenih še poleg tega ravnatelju gorenje gimnazije celjske, notoričnemu nasprotniku slovenskega naroda in njegovih teženj, določitev, da se sme v prvi razred sprejeti k večjemu 50 dijakov, je torej čin očite krivice, storjene slovenskemu narodu, ter žaljenje narodne časti. Vsi slovenski poslanci se torej pozivljajo, da storé solidarno, brez ozira na kronovino, v kateri so izvoljeni, vse korake, ter porabijo vsa parlamentarno mogoča sredstva, da se popravi ta, slovenskemu narodu storjena krivica.

„Preselitev slovenske gimnazije v kak drug spodnještajerski kraj se mora, ker gimnazija v kakem drugem kraju ne bi ustrezala vsem zahtevam in potrebam slovenskega prebivalstva v južnem delu spodnje Štajerske, enkrat za vselej odkloniti.“

Shod zaupnih mož sestavil je nadalje poseben odsek, obstoječ iz gosp. dr. Srneca, deželnega glavarja namestnik, dr. Ivana Dečka, deželnega poslanca, dr. Jos. Vrečka, odvetnika, dr. Juro Hra-

šovca, odvetnika in Lovro Baša, notarja z nalogom, da storé potrebne korake, da se skliče v primerno kratkem času obči politični zbor slovenski, kateri naj vzame v pretres sedaj nastali politični položaj, izrazi zahteve slovenskega naroda, ter dá navodilo slovenskim državnim poslaneem glede njih daljnega postopanja.

Hrvatski sabor je sklican.

Iz Zagreba, 18. julija.

Hrvatski sabor je sklican na 29. dan julija. To se je moralo zgoditi, ker tako zahteva ustava, da se imajo novoizvoljeni poslanci sklicati na novi sabor najkasneje tri mesece po razpustu poprejšnjega. In vlada je čakala do zadnjega dne, saj ji gotovo ni po volji, da se prerano snide z opozicijo. Ta novi sabor pa ne bode popoln, kajti v njem ne bode zastopana Hrvatska niti v onem obsegu, kakor je po pogodbi ustanovljena. O Dalmaciji ne govorimo, ker o združenju s Hrvatsko nočejo današnji gospodarji nič slišati, saj to ne bi pospeševalo njihove Hrvatim protive in sovražne politike. Reka pa bi morala biti zastopana po dveh poslancih, tako je v volilnem zakonu določeno. Ali do zdaj Rečani niso hoteli voliti teh dveh poslancev za hrvatski sabor, če tudi so bili pozvani. Le pri zadnjih volitvah pravijo, je hrvatska vlada opustila ta poziv priobčiti mestnemu poglavarstvu na Reki. Če je to res, a verjetno je, ker takega dopisa ni bilo med drugimi, katere je mestni župan razglasil v javnih sejah mestnega zastopstva, potem je hrvatska vlada prekršila sama ustavo ter bi zato morala odgovarjati hrvatskemu saboru.

Se očitneje pa je prekršila ustavo s tem, da je v dveh volilnih okrajih obustavila volitev ter še do danes ni razpisala nove, čeravno je bilo za to dosti

časa. To pa seveda le za to, ker je gotovo, da bi v teh okrajih, namreč v Sv. Ivanu in Bošnjacih, bila izvoljena opozicijska poslanka, pa bi se tako ravnanje dotičnih političnih oblastev in same vlade, ki tako ravnanje odobruje, moglo najhuje obsoditi. — Zdaj bodo pa svojo nezakonitost branili s tem, da je narod še vedno vznemirjen in da ni varno iznovi budit strasti. Ko bi imel le najmanj nado njih kandidat, potem se gotovo ne bi ozirali na vznemirjenost, katero so pa, bodi mimogrede rečeno, provzročila oblastva sama s svojim nezakonitim in odurnim ravnanjem. Tako bode na hrvatskem saboru le 86 poslancev, mesto 90. — Vrh tega pa ostane nezastopan tudi še jeden del Hrvatske, namreč Zumberk, v katerem se vlada še vedno absolutno. Žalibog, da se pri današnjih žalostnih političnih okoliščinah v naši državi ne moremo nadejati hitre rešitve v tej zadevi.

Govorilo se je mnogo in celo pisalo, da bode sabor, čim bode sklican, precej razpuščen. Neki so celo trdili, da je ban radi tega odšel zopet v Budimpešto in na Dunaj. Mi tega ne verujemo, kajti politična situacija na Hrvatskem je zdaj taka, da bi pri novih volitvah prišlo še več opozicijskih poslancev v sabor, nego jih je zdaj, če tudi bi vlada upotrebila vsa drakonska sredstva proti opoziciji. Narod je proti današnjemu sistemu, ki ga je spravil že skoro na beraško palico, tako srdit, da se današnji vladi javljne more še posrečiti dobiti v saboru takšno večino, kakor jo je imela do zdaj. Da se opozicija še bolj ojači, začela se je dogovarjati s Srbi o kompromisu, ki bi mogel prouzročiti, če se srečno sklene, popolno spremembo našega položaja. Da niso Srbi niti najmanj privrženi današnjemu sistemu, videlo se je iz volitev za srbski cerkveni kongres, v katerem imajo opozicijski ogromno večino. Znano je iz mojega dopisa o teh volitvah, pa

LISTEK.

Knezonaški goriški †.

Ker sem bil po opravih zadržan iti h pogrebu našega preljubljenega nadvladika dr. A. M. Zorn a, naj v blagi mu spomin objavim nekaj črtic iz njegovega življenja, kajti upam, da se bo našlo spretnejše pero, ki bode v spodbudo in posnemanje čvrsto opisalo blago srce tega cerkvenega dostojanstvenika, njegovo veliko učenost, pohlevnost in vzorno duhovniško življenje že od mladih nóg. Pisec teh vrstic je imel namreč srečo biti njegov učenec v semenišču 1862 in 1863 l. Že tedaj smo ga vsi zaradi njegovega vzornega življenja, milobe v vedenju in občevarja z bogoslovci nad vse čislali in ljubili.

Izmed mnogih vzgledov naj navedem samo tega: Neki tržaški bogoslovec, ki je pa pozneje izstopil iz semenišča, ker ni čutil v sebi pravega poklica za duhovski stan, je v nepremišljenosti našega vrlega tedanjega g. profesorja dr. A. Zorna zelo razžalil.

Mi kot sošolci smo ga nagovorili, da je šel v pričo cele šole našega toliko dobrega profesorja prosit odpuščanja. Ko vidi g. profesor to ponižanje bogoslovčeve, reče mu blagi rajnik te-le znamenite besede: „Jaz Vam rad, prav rad odpustim, saj nas tega uči naša sv. Jezusova vera; jaz Vam popolnoma

odpustim, vendar pa me to razžaljenje boli, skoravno Vam odpustim popolnoma!“

On tudi ni mogel koga razžaliti. Kdo njegovih mnogoštevilnih še živečih poslušalcev bogoslovja se ni pač čudil njegovemu tako lahkotnemu predavanju v najtežavnejših točkah dogmatike ter zanimivem razlaganju naukov sv. cerkvenih očetov v gorenji semeniški kapeli? Ko je nam bogoslovcem 1862 in 1863 l. razlagal o nezmoljivosti katoliške cerkve, je je naravnost se izrazil z jasnimi dokazi, da bode v prvem ali bližnjem cerkvenem zboru papež proglašen za nezmoljivega v členih vere; torej 6 let preje, ko se še ni vedelo o zadnjem vatikanskem zboru 1869—70 l. l. Dogmatične resnice, katere je tako jasno nam razlagal, je pa tudi globoko v srcu sam občutil, kar se mu je lahko bralo na obrazu, ki se mu je kar žaril globokega prepričanja.

Blagega nepozabnega pokojnika je njegov prednik slavnega spomina, nadškof Andrej Golmajer, kakor tudi njegovega nerazdružljivega prijatelja, prof. bogoslovja dr. Iv. Hrasta, ki je — tudi mnogo prerano, — še le 44 let star, 1874 l. za zlatenico umrl, posebno čislal. Malo pred smrtjo je rekel A. Golmajer sedaj v Gospodu počivajočemu nadvladiki: „Vi boste moj naslednik!“ Ponižen, kakor vedno, se je ustrašil tega izreka. Še bolj pa ga je prestrašila beseda cesarjeva ob prihodu v Gorico l. 1882 m. septembra, ko ga je res imenoval cesar poreškim

škofom. Vsled tega imenovanja je prišel 29. sept. 1882 v spremstvu dveh kanonikov na božjo pot na sv. Goro, kjer je nad celo uro v globoko molitev zamišljen molil pred čudodelno podobo Matere Božje na velikem oltarju. Ves v solzah, sicer pa pokrepčan po molitvi se vrne nazaj v Gorico. Ko ga hoče pisec teh vrstic spremljati še z enim duhovnikom nekaj časa navzdol, ravno zazvoni k 10. sv. maši. Tedaj nama reče: „Pojdita raje v cerkev, ter molita za me!“ In šla sva.

V Poreču je bilo le kratko njegovo bivanje, a tudi tisto ni bilo brez pelina, kakor mi je pravil njegov pokojni oče. Zato se je razveselilo vsakterega Slovence sree, ko je bil imenovan še tisto leto nadškofom goriškim. A da bo blagi pokojnik pil toliko iz kupe trpljenja in da bode njegovo vzorno življenje končala ta žalostna bolezen, kdo bi bil kdaj le misliti mogel?! Blag mu spomin med nami, on pa naj prosí zdaj Boga za nas!

M. Mihaljev.

Sreča v nesreči.

Vesela dogodba. Spisal Srdan.

(Dalje.)

II.

Baš tisti čas je stopil v Novem selu, kjer je bil semenj, birič na kamen in pričel vpiti, potem ko si je nasul v nos pest tobaka in se odkašljaj:

sem že takrat omenil, da je ta dogodek važen tudi za opozicijo v hrvatskem saboru. Seveda so med srbskimi poslanci na hrvatskem saboru neki taki, ki se držé vlade in zistema pod vsako ceno, ž njimi se tedaj ne da nič dogovarjati; ali med volilci je pa vender le toliko upljivih mož, da bi pri eventuelni novi volitvi padel mnogi dosedanji kandidat te stranke ter bil izvoljen kandidat kompromisa, kakor se je to zgodilo v Dalmaciji. — Tako slepi menda vender niso mogotci današnjega sistema, da ne bi videli, kaj se godi v deželi, in da bi začeli brez razloga novo borbo, v kateri bi gotovo podlegli. — Jedino je mogoče, da precenjujejo svojo moč, oslanjaje se na dosedanjo prakso, katera se jim je pri zadnjih volitvah deloma izneverila, ali le radi neopreznosti, kakor oni trdijo. Opozicija, zastopana po treznih in izkušenih možeh, ne bo dala povoda, da se sabor razpusti, če se bo pa to v kljub temu zgodilo, pripravljena je za novo borbo, katero pričakuje mirno, ker je čvrsto prepričana, da je narod ostal veren le njej ne samo v onih okrajih, kjer je poslednjič zmagala, nego tudi v mnogih novih kotarib, kjer so bili do zdaj mažaroni v večini. Na Hrvatskem se dani, Bog daj, da se zazdani kmalu popolnoma.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. julija.

Badentjev korak v prosep industrije, ki obstoji, kakor znano, v tem, da je naročil v sporazumu s trgovskim ministrom namestniškemu svetniku grofu Auerspergu, naj se potom direktnega občejanja z industriji vseh kronovin pouči v sredstvih za povzdigo in prosep avstrijske obrtnije, se v raznih obrtniških in tudi drugih krogih ni vsprejel posebno simpatično. Glasilo obrtniških krogov v Libercih je mnenja, da se tem potom pač ne bode veliko doseglo, ker mora vladi že itak vse jasno biti, kaj ovira razvoj avstrijske obrtnije. Razni obrtniki so odposlali na merodajno mesto že nekaj vsakovrstnih peticij in resolucij, iz katerih vlada, ako ji je resno na tem, prav lahko vidi, kje žuli čevlji naše obrtnike. Vlada se zelo moti, ako meni, da bo potem, ko se vrne namestniški svetnik s svojega potovanja, imela na razpolago celo kopo novega gradiva. Umestneje bi bilo, piše neki list, da nastopi grof Auersperg svoje potovanje po arhivih in registraturah trgovskega ministerstva, kajti tam bo gotovo več gradiva našel v svoje svrhe, kakor pa kje drugje.

Dogodki v Hebu, o katerih smo že zadostno seznanili svoje bralce, delajo vedno novo gradivo, s katerim se polnijo predali nemško-liberalnih glasil in hujska narod proti vsemu, kar je v zvezi s slovanstvom. Dan na dan poročajo listi o sočutnih izjavah raznih ultragermanskih občin ter o sklepu, s katerim se je ta ali ona občina pridružila znamenemu štrajku pristno in čisto nemških občin. Z največjo radostjo pa poročajo o tem, kako počenjajo nemški prenapetosti s češkimi someščani pa tudi z

vladnimi organi. Odpovedujejo jim hrano, stanovanje, služabnikom in služkinjam odpovedujejo službo, obrtnikom se odpoveduje delo in več drugih enakih lepih dejanj. S tem se pač ne morejo prikupiti trezno mislečim ljudem, ki nikakor ne morejo umeti, kako pridejo do tega največkrat v slabih razmerah živeči služabniki in pomočniki, ki o vsej stvari gotovo niso imeli niti pravega pojma. Za to, kar so zakrivali sami, se hočejo maščevati nad nižjim slojem čeških prebivalcev.

Srbske razmere. Zelo pomenljiv za razmere v Srbiji je nagovor kraljev na skupščinarje, ki so se mu poklonili povodom otvoritve sedanjega zasedanja. Kralj je namreč rekel mej drugim: „Kakor vam je znano, so bile v teku minolega polletja politične razmere na balkanskem polotoku zelo nejasne in napete. Da nas pa izvanredni dogodki ne zasačijo nepripravljene, sva jaz in moja vlada, ki vživa moje popolno zaupanje, storila odločne korake, ki merijo na to, da se ojači naša vojna moč in pripravi za vse slučaje. Prepričan sem, da boste priznali potrebo tega podjetja in vam torej polagam na sree, da resno pregledate vse predloge, ki vam jih gledé tega predloži moja vlada, in v sporazumu z njo dovedete konečno rešitev.“ Ob enem pa je tudi kralj naznanil, da se skupščina poprej ne more pečati s preosnovo ustave, dokler se ne uravnajo zunanje razmere. To je dovolj jasno povedano; Srbija namerava na vsak način uprizoriti kako večjo, a zanjo morda tudi nevarno akcijo, mej tem ko bodo domače pereče zadeve, posebno finančne razmere, še vedno zaman čakale rešitve.

Pruski deželni zbor se peča jutri, kar je vsekako nekaj izvanrednega, z zelo kočljivo zadevo, o kateri se pa seveda ne vé, se li obnese po volji predlagateljev. Vršiti se mora namreč jutri v osnovnih zakonih predpisano drugo glasovanje o noveli k društvenemu zakonu, o čemur mora v teku dveh dni odločiti poslanska zbornica. Ako se vsprejme načrt v smislu predloga gospodske zbornice, se mora vršiti po preteku treh tednov konečno glasovanje, sicer se pa takoj zaključi zasedanje in bi bila toraj zadeva zopet pokopana vsaj za nekaj mesecev, ako ne za dalje časa. Vendar je, kakor vse kaže, poslednje skoro neizogibno, kajti izjava velikih industrijev v tej zadevi ni našla nikoder pravega odmeva.

Odsek za preiskavo panamske zadeve se podá po sklepu poslanske večine v zadnji seji korporativno v angleško mesto Bournemoth, koder skupno zaslišijo sleparja Kornelija Herza. Sklenilo se je, da se snidejo vsi člani, 33 po številu, jutri dopoldne na kolodvoru v Londonu, od koder se podajo na določeno mesto. Ako menijo ti možje, da ima Herz kak strah pred njihovim posetom, se pač zelo motijo, kajti ako je znal slepariti vpričo raznih komisij, se bo gotovo po preteku tolikega časa znal popolnoma oprati in dati zadevi popolno drugo lice. V pest se jim toraj lahko smeji, ker so bili člani komisije toliko neprevidni, da so obesili svoj sklep na veliki zvon in dali Herzu priliko, da se dostojno pripravi na njihov poset.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, dne 20. julija.

Po otvoritvi današnje izredne seje mestnega sveta, katere se je udeležilo 24 odbornikov, naznani najpreje župan, da je prosil odbornik dr. Požar za dopust do konca avgusta, katerega mu mestni svet tudi dovoli.

Nadalje omeni župan, da praznuje 22. t. m. odbornik starosta J. Zabukovec svojo 70letnico, ter se spominja njegovega z ozirom na visoko starost plodonosnega delovanja v mestnem svetu. V svojem in imenu mestnega sveta mu konečno izreče čestitko, čemur pritrdijo vsi navzoči odborniki.

Konečno prebere župan še dopis loterijske direkcije v Budimpešti, ki naznanja, da se smejo srečke ljubljanske loterije razpečavati tudi v deželah ogerske krone.

Po prebranju in odobrenju zapisnikov zadnjih dveh sej se preide na dnevni red. Na vrsti sta najpreje poročili fin. odseka.

O dopisu deželnega odbora kranjskega v zadevi prizivov, ki so se vložili proti povišanju mestne doklade na direktne davke, poroča odbornik dr. Stare.

Došli so v tem oziru le trije prizivi, katere je pa deželni odbor kot neutemeljene zavrnil in sklenjeno 20 odstotno doklado na vse direktne davke za leto 1897 odobril z ozirom na velike zahteve, ki se stavijo v finančnem oziru na mestno občino.

Poročevalec predlaga v imenu odseka, naj se nova doklada takoj prične pobirati, čemur mestni svet tudi pritrdi.

Na predlog odbornika Ravniha rja se dovoli 1000 gl. kredita za pokritje stroškov pri pripr. delih za udeležbo mesta Ljubljane pri razstavi dobrodelnih naredb na Dunaju. Odsek tem povodom izrazi željo, da bi se ta dela izvršila v področju mestnega magistrata.

Nato slede poročila stavb. odseka, katerih prvo se odstavi z dnevnega reda.

O nivelu novo projektovane ceste preko Zeschkotovega posestva poroča odbor. Žužek, ki predlaga, naj ostane višina projektovane ceste sedanja in se nivel le v toliko spremeni, kolikor to zahteva nivel obcestnih poslopij. Ob enem se pa magistratu naroča, naj se v bodoče najprvo ozira na cestni nivel in potem šele dá eventuelna stavbinska dovoljenja.

V smislu tega sklepa se na predlog istega odbornika ugotovi prošnji Avg. Jenkota za določitev pravega nivala projektovani cesti, ker bi sicer po prvotnem načrtu izpadla njegova stavba previsoko.

Odb. dr. Stare poroča o prošnji Vael. Steinerja, da se zapre javna steza preko njegovega posestva v Kladeznih ulicah. Komisijaska ogleda na lici mesta sta dognala, da ta 140 m dolga pešpot, ki veže Kladezne ulice z Emonsko cesto, ni več v rabi in se torej lahko zapre.

Skleno se torej poslednje in prosilec naroči, da napravi na lastne stroške vrata, od katerih je

„Poslušajte ljudje! Od slavnega c. kr. okrajnega glavarstva se vam naznanja, da se klati po teh krajih lopov, ki je že napravil v mnogih krajih precej škode in ki še vedno skuša ljudi oslepariti ali okraati. Prideva si vedno druga imena in priimke. Ljudje naj bodo torej previdni in naj vsako sumljivo osebo naznanijo žendarmeriji ali pa županstvu, ki bo storilo potrebne korake.

Popis klatežev: Majhna, pa močna postava, sive oči, rujavi lasje. Obleka na pol gosposka.“

Birič je seveda to oznanilo sejmarjem nekoliko zabelil in osolil s svojimi dodatki. Potem pa je dajal pojasnila.

„A zakaj so pa orožniki?“ zadere se nekdo.

„Saj so plačani.“

„Še tatov nas gosposka ne varuje,“ oglasi se drug, „samo davke pobira.“

Birič pa je krepko zagovarjal gosposko, ponosen na svojo c. kr. službo, in jasno je dokazal kmetom, da so oni krivi, če se klatijo okolu tatovi.

„Kdaj je še birič držal s kmeti?“ vpraša mal, postaven možiček.

„Birič, birič!“ zajezi se oni. „Zarobljenec, jaz sem cesarsko kraljevi — razumeš — cesarsko —“

„Ze prav, ze prav!“ smeje se oni in se obrne.

„Blaž, ali greš?“

„Precej pojdem,“ oglasi se mu postaven možak in par trenutkov pozneje korakata oba proti domu.

Zadovoljnost se jima je brala na obrazu, ko sta krepko vlekla iz vivčkov. Kako tudi ne? Po sreči jima je šla kupčija. Blaž je dobro prodal voli, in Tone tele. In s evenkom v žepu sta že smela korakati nekoliko bolj po konci.

„Hej, sosed, dobro sva opravila!“

„Bo že, bo že!“ pritrdi Blaž. In moža zopet molčé korakata dalje. Oba sta imela iste misli: računala sta, koliko bo treba za davkarja, koliko za gospoda, za hlapca, za kosce, koliko za to in ono. In prišla sta do istega zaključka.

„Če bo dobra letina, pa bo šlo!“

„Res šlo bo!“

„Kaže še precej.“

„Malo dežja bi dobro naredilo.“

„Morda bo, lastovke letajo nizko.“

„Moje žito je malo snetnjavo, pa nekaj bom že pridelal, če se kako posebno ne predružači.“

„E bo že kako.“

Ta hip zgrabi Blaž sosedo za roko in reče naglo:

„Glej, Miha, no!“

„A, jeden trese jabolka!“

„Krađe ta cigan!“

„I naj, saj ni najino,“ deje Miha hladnokrvno.

„Pa poglej vendar, to še kmet ni, to je kak škric!“

„Pojdi, pojdi!“ in Miha radovedno pogleda na-

tančneje. Res, tam se je spenjal po drevesu človek, ki ni bil kmečko oblečen. V bistri glavici modrega Mihe pa se je porodila imenitna misel.

„Ti Blaž!“

„No, kaj?“

„Veš, kaj je klical birič?“

„I, jaz sem baš tisto mislil!“

„Hm, kaj praviš?“

„Če bi bil ta?“

„Kako je že rekel? Majhen je menda —“

„Pa močen človek —“

„Hm, ta tudi ni velik —“

„In pa širok je. Tristo žab, Miha —“

„Škricu je tudi podoben, kakor —“

„Ti, če bi ne bil lopov, bi ne kradel.“

„Prav imaš, prava gospoda ne krađe.“

„Kaj hočeva?“

„Hm, tat je, slepar.“

„Lahko nama kaj naredi, da sama ne veva kdaj.

Zažge nama lahko hišo.“

„Primiva ga, Blaž!“

„Pa če se brani?“

„Ej, vendar, saj sva dva!“

„Torej nanj!“

In Blaž skoči skozi grmovje, ki ju je ločilo od neznanca in jablan, za njim pa Miha.

„Hoj!“ vpije Blaž, držeč neznanca za vrat, „ali

te imava, grdoba? Hej, ne boš ušel, ne — poma-

izročiti po jeden ključ vsakemu interesentu, mestni del sveta se mu pa prepusti proti odškodnini 95 goldinarjev.

Prizivu posestnice Josipine Pikeljeve proti odredbi mestnega magistrata zaradi ograjenja njenega posestva v Frančiškanskih ulicah se na predlog odb. Zuzeka ne ugotovi, ker je to z ozirom na javno varnost nujno potrebno, ter se ji nalaga, da poravnava pri podiranju in ograjenju mestu narasle stroške, ker se na poziv mestnega magistrata ni hotela odzvati.

Istotako se odkloni priziv Antonije Novakove proti odredbi magistratu, da se mora izprazniti in podreti njena zelo poškodovana hiša v Krakovskih ulicah št. 2, nasprotno se pa ugotovi prizivu Franje Föderlove proti odločbi, da se mora pri novi stavbi v Kolizejskih ulicah umakniti v stavbinsko črto.

Sklene se namreč, dovoliti prešnjo stavbinsko črto, spremembo v regulacijskem načrtu pa naznaniti dež. odboru in deželni vladi.

Isti odbornik poroča dalje o prizivu Frana Molleta na Karlovski cesti št. 22 proti odklonitvi stavbinskega dovoljenja zaradi razširjenja pekovske obrti.

Ker je dokazano, da so se stranke prepozno obvestile o napovedanem komisijskem ogledu in je tudi dotični zapisnik pomanjkljiv, se razveljavi mag. odločba in v novič razpiše ogled ter naroči, da se v teku osmih dnij zadeva popolno reši. Ob enem pa predlaga poročevalec, naj mestni svet ovrže vsako tako zadevo, o kateri dotične stranke niso bile 24 ur poprej obveščene.

Temu predlogu oporekata dr. Krisper in župan, ker to ni dopustno in možno vselej izvršiti, pač pa želi prvi, da dostavljaavec vpiše dan dostave.

Predlog poročevalcev se spremeni v tem smislu.

Odb. dr. Stare poroča o prošnji Petra Lasnika za dovoljenje, da sme prestaviti ograjo pri svoji hiši v Wolfvih ulicah št. 1. na mestni svet. Prošilec je nameraval prvotno nadomestiti sedanjo leseno ograjo z zidom ter tega zgraditi tik trotoarja na mestnem svetu. S tem magistrat ni bil zadovoljen, marveč mu je naročil, naj napravi lično železno ograjo.

G. Lasnik se je zadovoljil s tem in predložil načrt ograje, s katerim se tudi strinja stavbinski odsek ter predlaga, naj se mu prepusti zaželeni mestni svet, ki itak nima posebnega pomena, proti pogoju, da vsako leto plača jedno krono v priznanje, da svet ni njegova last, in se zaveže, na zahtevo mestne občine ga takoj zopet odstopiti.

Temu predlogu ugovarja podžupan ter predlaga, da se prošnici sicer dovoli namestitve železne ograje, da pa se mu ne odstopi niti pedenji zemlji.

Pri glasovanju je bil vsprejet z veliko večino podžupanov predlog.

Prizivu Marije Jankovičeve proti odločbi mestnega magistrata v zadevi zgradbe nove hiše na Orlovej cesti mestni svet sicer ugotovi, toda župan izjavi, da ta sklep ne bo dal izvesti, ker je v na-

gaj no, Miha! in ta hip se zvrne Blaž v travo, kakor je bil dolg in širok; kajti Peter Gržina — on je bil namreč — je mahnil po njem s svojo roko in zarjul:

„Hudika, kaj ti je toliko za ta jabolka? Kaj, ti surovina kmečka? Na, stoj, da ti vržem tiste vinarje — na, še ti grdoba —“

Boj, ki se je sedaj vnel, mi je nemogoče popisati, vključ vseh moji dobri volji. Kaj takega ni moje pero zmožno! Kdo bi tudi mogel prav naslikati ta prizor, to breanje, suvanje, ruvanje, te vzklike in grožnje! Ne, to je nemogoče!

Močen človek je bil Peter Gržina, ali kaj naj hoče njegova roka, vajena peresa, proti kmečkim pestem? In vrh tega še truden od pota, žejen, gladen — Zato menimo, da naš junač nič ne izgubi v obeh častitih bralcev, če pripoznamo, da je bil po hudem boju premagan.

Da, premagan! Z jermenom mu napadalec povežeta roki in hajdi nazaj v vas k županu! Zastonj se je drl in vpil Peter Gržina, njegova zgovornost to pot ni pomagala nič.

„Molči, cigan!“ zadere se nanj Blaž in si obriše nos, iz katerega je lila kri, kakor ob hudem vremenu voda od strehe. „Tristo žab, Miha, kako me peče! Le čakaj, nesnaga!“

In v jezi poskusi trdnost svojega čevlja na Petru Gržini. (Dalje sledi.)

sprotju z določili stavbinskega reda, torej z zakonom samim.

V ime policijskega odseka poroča odb. Plan-tan o magistratovem predlogu, naj se stražniku Ablencu dovoli nagrada 15 gld., ker je baje otel smrtne nevarnosti kurjača Jos. Mauserja, kateremu se je zapletel del jopiča mej dve kolesci pri stroju, ki ga je Ablenc ustavil in odrezal oni del jopiča. Poročevalec pravi, da je zadevo sam preiskal in našel, da to ni stražnikova zasluga, ker ste se ome-njeni kolesci takoj ustavili in je stražnik še le potem ustavil stroj, ko ni bilo več nevarnosti. Valed tega naj se odkloni predlog mestnega magistrata.

Odb. dr. Krisper je mnenja, da se zadeva vrne prvi instanci v zopetni pretres, na kar mu po-ročevalec pojasni, da tu ni govora o kaki instanci, marveč se je predlog stavil le na podlagi poročil. Pri glasovanju se sprejme predlog odsekov.

O ponudbi kranjske stavbinske družbe za nakup njene hiše v Erjavčevih ulicah v šolske namene po-roča v ime šolskega odseka odb. Subic, ki pred-laga, naj se ponudba odkloni, ker namerava mestna občina itak zidati šolsko poslopje pri sv. Jakobu in poslopje stavbinske družbe ne ustreza vsem zahte-vam. Obvelja.

Podžupan poroča nato v ime klavničnega rav-nateljstva o ogledovanju mesa v vodmatskeji tovarni za salame in pristojbinah za to. Mestni svet je za-časno sklenil, da mora tovarnar Buzollini za ogle-dovanje v tovarni plačati na leto 350 gld. pristoj-bine. Dognalo se pa je, da se porabi na leto 28.000 kg. mesa, od katerega bi bilo praviloma plačati 840 gld. pristojbine. Toda, ker se je bati, da še ta tovarnar premesti obrt iz mestnega okrožja in s tem mestu odpade še ta dohodek, in ker se rabi v to-varni dobro meso, predlaga, da se mu puste še na-dalje dosedanje pristojbine. Obvelja.

Nato slede poročila direktorija mestnega vodo-voda. Prošnji gostilničarja Avg. Weixla pri Virantu za odpis predpisane mu pristojbine za večjo porabo vode v znesku 99 gl. 34 kr. se na pol ugotovi, jed-naka prošnja tvrdke Tönnies glede zneska 234 gld. 14 kr. se pa odkloni.

Poročevalec inženjer Zbrizaj.

Na predlog odbornika Subica se ugotovi prošnji vodmatskih posestnikov za vpeljavo vode in se sklene, za približno 11.000 gld. podaljšati vodovod od cevi na cesti pri deželni bolnici, katera se mora zame-niti s cevjo s 125 milim. svetlobe, ter delo še letos dovršiti.

Prošnji predstojništva „Josephinum“ za napravo hidranta na vrtu se ne ugotovi, ker občina nima prave, v lastni režiji izvrševati taka opravila, cena za porabo vode je pa že itak znižana.

O prošnji nekaterih posestnikov v Konjušnih ulicah za napravo javnega vodnjaka poroča odbornik Subic ter predlaga, naj se odkloni, pač pa naj se za svoto 340 gld. podaljša vodovod do Zupančičeve opekarne. Se sprejme.

Prošnja Josipine Gnjezda za znižanje vodarine se odkloni, ker se ji je že itak dovolilo 15odstotno znižanje pristojbin za porabo vode v kopališču.

Konečno se odobri računski zaključek mestnega vodovoda za leto 1896, ki izkazuje 7686 gld. čistega prebitka. Stroj je deloval skupno 4328 ur, torej 678 ur več, kakor po 10 ur na dan, vsled česar se dovoli strojevodjema Vidmarju in Zerovniku po 100 gld. nagrade.

Slednjič poroča odbornik Subic o dopisu žu-panovem gledé odkupa ljubljanskega gradu, h ka-teremu pripada blizu 900 orolov sveta, katerega je pa precej v dednem zakupu in so sedanji lastniki voljni odstopiti mestu le neograjene dele za približno skupno ceno 700 gld. Finančni erar, čegar last je ljubljanski grad, želi zadevo imeti v kratkem rešeno, ker bi sicer takoj razpisal javno dražbo. Poročevalec obširneje popisuje idejalno vrednost gradu za ljub-ljansko mesto, akoravno bi navstali zanj precejšnji stroški, ter predlaga, naj se župan pooblasti, da stopi kratkim potom v dogovor s finančnim erarjem in naj se v to svrhu dovoli kredit 5000 gld.

Odbornik dr. Tavčar se ne strinja s pred-logom, ker zadeva še ni popolno godna in se še ni določilo, kaj se zgodi s poslopjem in ako se po-pravi, koliko bo stala cela poprava in nadaljna vsakoletna uprava. Govornik torej predlaga, naj se v tem oziru zadeva razjasni in potem še le stavijo primerni nasveti.

Podžupan odgovarja, da je za nadaljne korake še čas in je glavna stvar sedaj, da pride grad v last mestne občine.

Po nekaterih pojasnilih župana in poročevalca gledé prevredbe posamnih delov gradu in približnih stroškov se sprejme odsekov predlog.

Ostale točke dnevnega reda se obravnavajo v tajni seji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. julija.

(Mil. g. nadškof dr. Jan. Glavina) so se danes jutraj v spremstvu odpeljali na Brezje.

(Princ Friderik Schwarzenberg) je na pismeno zahvalo „Kat. pol. društva“ v Ljubljani za njegove laskave besede, s katerimi se je v svojem govoru dne 4. t. m. v Budejovicah spominjal Slovencev, po-slal drž. poslancu g. Povšetu kot načelniku društva preprijazno pismo, v katerem piše mej drugim: „Za častno in drago mi priznanje „Kat. polit. društva za Kranjsko“ izrekam svojo toplo zahvalo. To priznanje iz kroga množ, kateri imajo, kakor mi, nalogo in namen svojega političnega delovanja, da udeležujejo neomejeno zvestobo veri, domovini in vladarju, mi je najlepša hvala za moj slabi trud, katera zahvala mi ostane vedno v hvaležnem spo-minu. Sporočite mojo odkritosrčno zahvalo častitemu odboru s prošnjo, da mi ohrani to zaupanje in pri-jateljstvo, katero bodem i v prihodnje povsem opravičil“.

(Potresna podpora državnim uradnikom.) So-botni „Narod“ je pozval gospoda državnega poslanca Povšeta, naj z ozirom na notico v „Slovenskem Listu“ pojasni zadevo gledé potresne podpore ljub-ljanskim uradnikom. Mi sodimo, da gospod Povše „Narodu“ ni dolžan nobenega odgovora, a da svet zvé, kako naj sodi o „lažnjivih naredbah“, poslal nam je gospod Povše nastopno pojasnilo: „Pred mojim odhodom k sejam osrednje komisije za re-vizijo zemljiško-davčnega katastra na Dunaju pride k meni neki tukajšnji višji uradnik v imenu neka-terih tovarišev, naj bi izposloval pri finančnem mi-nisterstvu, da se obljubljeni potresna podpora kmalu razdeli. Odgovorim mu, da bom sedaj na Dunaju pri finančnem ministerstvu imel priliko govoriti o tej zadevi, kar bodem tudi rad storil. Prosil sem res gospoda sekcijskega načelnika barona Kolben-steinerja, naj bi Nj. veličanstvo naredbenim potom dovolilo to izplačilo, ker uradniki zaradi trajne dra-ginje potrebujejo to podporo, na katero so tudi ra-čunali. Gospod sekcijski načelnik mi je obljubil, da bode finančno ministerstvo prosilo Nj. veličanstvo za dovoljenje izplačila. In ravno včeraj sem dobil pismo od gospoda barona Kolbensteinerja, da bode naredba gledé potresnih podpor v kratkem objav-ljena. „Slovenskemu Narodu“ pa bodi povedano, da nisem nikjer hvale iskal za to in da sem kot kranjski poslanec, ki sem jedini sedaj imel na Du-naju priliko, smatral za svojo dolžnost, da kaj storim za opravičeno zahtevo državnih uradnikov v Ljubljani. Ko bi iskal hvalo, poročal bi bil o tem v „Slovenec“, česar nisem storil. Dostavljam še, da sem prosil, naj se moje ime pri tej stvari ne spravlja v javnost. Ker sem imel ravno priliko, pospešil sem zadevo, katera bi bila itak že davno rešena, ko bi državni zbor ne bil zaključen. A sedaj se je bilo bati, da se odloži do jeseni, ko se zopet snide dr-žavni zbor. Stvar, za katero so se zanimali vsi kranjski poslanci, v prvi vrsti gospod poslanec stol-nega mesta, je rešena in popolnem neumestna je bila opazka „Slov. Naroda“ o lažnjivih navedbah. Toliko raznisi na ljubo.“

(Župnijo Spitalič) je dobil č. g. Al. Češarek, kurat v Suhorju župnijo Polšnik pa tamošnji upra-vitelj č. g. I. Globelnik.

(V zadevi celjske gimnazije) piše „Montags-revue“ nastopno: Grof Badeni se poda pred odho-dom na dopust v Isl, da poroča cesarju v zadnjih dogodkih. Sredi avgusta se povrne iz Galicije. Mej tem časom bodo popolno mirovala vsa politična vprašauja in so vsled tega izmišljene vse kombinacije, ki se snujejo poslednje dni v celjski zadevi. V slo-vanskih krogih se o tej zadevi sodi vse drugače, kakor jo opisujejo nemški listi. Upajo namreč ti krogi, da bodo dosegli ne samo ustanovitev veteri-narske šole v Celju, marveč tudi slovenske gimna-zije, in sicer najbrže v Pazinu v Istri.

(V frančiškansko cerkev) je prišel preteklo noč zločin-c, ki je siloma odprl tri skrinjice, kjer pa ni mogel dosti dobiti, ker radi tatov se pogosto spraz-nujejo. Predrznil se je in odprl tabernakelj, vzel lunulo, sveto hostijo pa prilepil na steklo monštrance. — Zapustil je v cerkvi sekirico in zidarsko kladvo,

oboje z zlomljenim toporiščem. Sklepalo bi se torej, da je zidar, ki ima sedaj, ali je imel lani opraviti pri cerkvi in samostanu in so mu znani vsi koti. Bil je že jedenkrat v cerkvi, a takrat je le vlomil malo skrinjico; sedaj pa je dovršil grozni sakrilegij, ki je za dvema potresoma najhujša katastrofa. Stvar se je izročila mestni policiji, morda se posreči stakniti zločinca.

(Glas izmed občinstva.) Vsega priznanja je vredna skrb, katero ima sedanji župan ljubljanski, g. Ivan Hribar, za naše stolno mesto. Komaj se je polegel prvi strah po zadnjem potresu, takoj je odredil, da se poizvé in ceni škoda na javnih in zasebnih poslopih. Cenitev se v kratkem prične. Pri tej priliki gosp. županu polagamo na srce, naj bi odpravil tisto hišo, ki je našemu mestu sramota in velik moralen udarec. Odpravi naj se to, kar okužuje vso okolico, javen greh ne sme imeti varstva pri višji gospódi. Naj se g. župan spomni grozne potresne nesreče ter odstrani nesramni zavod. Prepričan naj je, da bo ta njegov čin venec njegovemu res marljivemu delovanju, za katero mu bodo ohranili hvaležen spomin še pozni potomci.

(Slovstvo.) Izšla je te dni knjižica „O stoletnici Vodnikovih, Lublanskih Noviz“, spisal Ivan Vrhovnik. Knjižica je jako zanimiva. Dobi se za 1 krono pri bukvozevu I. Bonaču v Ljubljani. Vsa skupljena svota je v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

(Falb in zadnji potres.) Pa naj kdo zanika, da nekateri ljubljanski gospodje niso še preveč verni. Dokaz: „Narod“ poroča, da so nekateri ljubljanski gospodje Falba brzojavno vprašali, kaj sodi o zadnjem ljubljanskem potresu. Prerok Falb je rado vednež-m brzojavno odgovoril: „Secundärer Stoss gewesen — nichts mehr zu fürchten.“ Mož je tedaj govoril — in podzemeljske sile pod Ljubljano zopet pomirili. Tudi mi želimo, da bi Falbu v prihodnje ne bilo treba več poročati: Tertiärer Stoss gewesen — nichts mehr zu fürchten.

(Iz Ormoža) se nam poroča, da boše katoliško politično slovensko društvo „Sloga“ imelo občinsko zborovanje v nedeljo dne 25. julija ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Kaichbrenner-ja pri „Solcu“. Povabljeni sta veleč. gospod državni poslanec dr. L. Gregorec in deželni poslanec gospod dr. Fr. Rosina, ki bode ta poročala o svojem poslanskem delovanju. Gledé na posebno važnost tega shoda vabi uljudno k obilni udeležbi „Sloga“.

(Vprašanje in prošnja na sl. c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu.) Iz Idrije smo prejeli na stopne vrstice: Usojamo si uljudno vprašati slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu, kaj naj storé oni mirni občani, ki ljubijo javno varnost in nočni mir ter redno plačujejo davke in ogromne občinske priklade, da bodo ponočni razgrajalci dali mir? Tako so v noči od 17.—18. t. m. ob 1. uri čez polnoč v sredi mesta rušili vrtné ograje, pobijali okna ter divje kalili nočni mir, dasi imamo mestnega redarja in c. kr. žandarmerijsko postajo. Ali ne veljajo tudi za Idrijo določbe občinskega zakona z dne 17. februarja 1866, osobito §§ 24., 28., 35., 56., 58. in 60? — Prosimo torej slavnoisto, naj potrebno ukrene, da se izvršujejo našete določbe in da se zboljšajo v tem oziru neznosne razmere v našem mestu.

V. Treven
v imenu mnogih.

(Efektno tombolo) je fin. ministerstvo dovolilo kmetijski podružnici v Mošnjah.

(Izlet na Črno Prst) v Bohinju priredi v soboto 24. t. m. več članov slov. plan. društva v dveh oddelkih. Prvi se odpelje popoldne, drugi zvečer s potresnim vlakom iz Ljubljane. Kdor se hoče udeležiti, naj se oglasi pri tajniku gosp. Jos. Hauptmannu v društveni sobi v „Narodnem domu“ od 1/2.2.—1/3.3. pop. in od 7.—8. ure zvečer. Zadnji čas v petek.

(Okrajna posojilnica v Radečah) pri Zidanem Mostu, katera posluje četrto leto, je imela v tekočem letu prometa 47.000 gld., kar je jako veliko z ozirom na slabo letino in druge neugodne razmere. So namreč ljudje, kakor povsod, katerim posojilnica ni všeč ter ljudstvo svaré pred njo. Toda posojilnica ima najboljši namen, šteje že 360 članov, kateri reprezentujejo do pol milijona imetja. Torej stoji popolnoma na trdnih nogah.

(Razpisane učiteljske službe.) V novomeškem šolskem okraju so izpraznena nastopna učiteljska mesta: Drugo in tretje učno mesto na trirazrednici v Črmošnjicah, mesta učitelja-vodje na jednorazrednicah v Zgor. Sušici, Ambrusu in Selu z dohodki

četrtega razreda, doklado 30 gld. in prostim stanovanjem, ter drugo učno mesto na dvorazrednici v Mirnipeči z dohodki četrtega razreda. Prošnje za vsa ta mesta je vložiti do 15. avgusta pri okrajnem šolskem svetu v Novem Mestu.

(Iz celovške škofije): Na novo so nastavljeni č. gg. novomašniki kot kapelani: A. Kaplan v St. Kancijanu, R. Pitterle v Trgu, S. Rehr v Požarnici, Fr. Rozman v Hodišah. — Č. gosp. Tiefenbacher, provizor v Teuchen-u je postal župnik v Tifen-u.

(Iz Gorice.) Povodom bolezni prevzv., žal, da prerano umrlega knezonadškofa našega, so se od lahonskih strani tudi med najpriprostejše ljudstvo trosile in širile hude laži, ki so bile kot take nesramni napadi na vse slovensko prebivalstvo Goriške: govorilo se je, da so Slovenci krivi njegove bolezni, a sami, Lahi, da so popolnem nedolžni pri tem. Volitve so krive, „ultima lotta“, „razgrajanje“ in nedostojno, divjaško vedenje Slovencev; hudó, brezobzirno in falotovsko napadanje Slovencev na Lahe — brezmejna strast naših voditeljev, po njihovem mnenju najpredrznih kričaških agitatorjev i. t. d. Tako trdijo Lahoni. Menda je vže širom Avstrije znano, kako pošteno se vedejo Lahi ob volitvah — kako so se vedli tudi v Gorici. Obrekovanje, podkupovanje, sleparstvo in nasilje, to so sredstva Lahov ob volitvah; vprašam le jedno: v kak namen se je porabilo ob letošnjih volitvah — 60.000 gld.? Kakó je to, da je dobil laški kandidat čez petdeset nezakonitih glasov? —! Ako se niso Lahi pri volitvah nič pregršili, moremo le dvojno sklepati, da pojмимо njihovo zmago: Ali so bili res v večini, in tedaj bi bila zmaga naravna; — ali niso bili v večini, in tedaj je zmaga nenaravna! V večini niso bili — bili so v manjšini — ergo: Zmaga je nenaravna, krivična, priborjena po gori navedenih sredstvih, kar je tudi jedino res! Svoj lastni greh nam nakladajo na rame! Svet vé, kako se je godilo, vé, kje je pravica, a Lah se še vedno izgovarja, brani. Takó se je tedaj govorilo o priliki bolezni knezonadškofa — tako in še hujše se govori sedaj, po smrti preblagega rajnika: Slovenci so zakrivali bolezen in smrt knezonadškofa! Dostavljamo: Ako so Slovenci k smrti kaj pripomogli, so pripomogli sloma, prisiljeni od Lahov samih! Slovenci, od Lahov tlačeni, varani, napadani so morali braniti in ščititi sebe, svojo čast, svoja prava — so morali in morajo vedno odločno nastopati, da se ohranijo. Rajnega, preblagega, miroljubnega in vse v ljubezni objemajočega knezonadškofa gotovo ni mogel ta boj, to napeto razmerje veseliti, ampak le žalostiti, vznemirjati, in ni čuda, da je obolel, videč, da ne more pomiriti razburjenih duhov; koliko se je pa rajnega osebno nadlegovalo v narodnih ozirih od višjih strani, o tem naj sami Lahi malo premišljajo! Ako so Slovenci napravili kak odločni korak, ki je morda slabo deloval na miroljubnega duha preblagega rajnika, da še jedenkrat ponovim, so ga napravili izzivani, primorani od Lahonov, kakor so tudi izzivani in napadani in primorani vsled tega dvignili praporja: „Svoji k svojim“ in „bojkot“ — napram njim! Še nekaj! Ker govorim ravno o izzivanju in krivicah napram Slovincem, prašam: Ni li bilo tudi to izzivanje in krivica, da se ni na dan pogreba preblagega rajnika govorilo v stolni cerkvi tudi slovenski? Ni li bil rajni tudi nam Slovincem pastir, ni li bilo v cerkvi tudi Slovencev? Ni li bila v cerkvi mej duhovščino ogromna večina Slovencev? Da, krivično je bilo to, izzivajoče! Smelo trdimo: Ako bi se bilo govorilo ob oni priliki le — slovensko, kaj bi bili napravili Lahi? Ako bi se bilo govorilo tudi slovenski, bi bili ostavili nekateri Lahi za časa slovenske propovedi tudi cerkev, in to trdimo, ker jih predobro poznamo! Mi pa Slovenci, nestrpnéži, razgrajalci, napadalci, ki smo se svojim vedenjem zakrivali bolezen in smrt nadškofa, smo vendarle ostali v cerkvi, obžalujoč le, da se tako godi! Da končam! Izguba časa, da še celó papirja in črnila potrata je, sploh še kaj odgovarjati na nesramne, podle napade in obrekovanja Lahonov; toda videč, da se je še le sedaj začela prava gonja na Slovence radi tega, da se širijo navedene in podobne laži in napadi med najpriprostejšim ljudstvom, da se po najzakotnih zágatah goriških govori po vse dni le o tem, nisem si mogel kaj, da ne napišem par vrstic, katere vsaj nekaterim pojasnite žalostne naše razmere!

(Iz Branice.) Zdaj je tako imenovana kopališka sezona. Laškim kopališčem n. pr. v Trziu naj bi se naredil letos „bojkot“ in zakaj? Akoravno dohaja v te neprilicne topliee mnogo Slovencev, vendar jih prezirajo in celo zaničujejo, slovenščine nočejo znati niti tamošnji zdravniki niti strožaji. Slovenskega časnika ne vidiš nobenega, pač pa irredentovski „Piccolo“, „Corriere“ i dr. Napisi so vsi laški, torej naj se hodijo le Lahi tje kopat. Ko sem lani bival v tem času v istih toplicah, se je neki večer pripetilo, da mi je nekdo v tem vrigel kos mehke polente na klobuk in suknjo, in letos bi radi napetih odnosajev padel morda kamen na glavo, kajti z Lahi ni dobro zobati češenj! Najemniki raznih toplic so vabili že pred majem izletnike in bolehave ljudi z raznimi tiskanimi vabili v svoje presežne kopeli. Med vsemi vabili je najbolj originalno eno iz pruske Slezije: „Bad Salzbrunn in Schlesien mit einem Oberbrunnen“, blizo Vratislave. Dotična knjižica šteje 24 strani z malim zemljevidom ter med drugim za topličarje zanimivim gradivom našteva ceno raznih vrst mleka. Najdražje vrsta mleka je „osliško mleko“, kajti 1 liter istega stane 2 marke 20 beličev, v našem denarju 1 gld. 90 kr. liter! To je res nemška „Gründlichkeit“.

(C. kr. poštnohranilnični urad) na Dunaju v okrožnici te dni razposlanej razkazuje podatke o prometu v mesecu juniju. V tem času je 2.740 vložnikov v varčevalnem oddelku 149.799 krat vložilo skupaj za 3.073.038 gl., v čekovnem pa 222 vložnikov 1.035.076 krat za 147.382.427 gld., v obeh oddelkih torej skupaj 1.184.875 krat v znesku za 150.455.466 gld. Po naših krajih tako-le: na Štajerskem se je vložilo 60.778 krat za 5.109.319 gl., po Koroškem 18.177 krat za 1.606.617 gld., po Kranjskem 14.599 krat za 1.311.629 gld., po Primorju (Gorica Gradiška-Trst-Istra) 21.157 krat za 2.503.546 gld., po Dalmaciji 7.706 krat za 711.213 gld. Po državi so vrnili v obeh oddelkih skupaj 325.376 krat za 149.173.847 gld., od tega na Štajerskem 9.540 krat za 2.525.374 gld., na Koroškem 2.620 krat za 467.434 gld., na Kranjskem 1.863 krat za 444.020 gld., po Primorskem 5.195 krat za 1.255.159 gld., a po Dalmaciji 855 krat za 103.637 gld. Od dne 12. januarja 1883, ko je zavod začel poslovati, pa do konca junija letos se je v varčevalnem in v čekovnem prometu skupaj vložilo 107.965.787 krat za 12.789.274.516 gl. 20 kr., vrnilo pa 29.324.350 krat za 12.673.381.772 gld. 77 kr., tako je v blagajnici preostalo čistih 115.892.743 gld. 43 kr. Med povračili nahaja se 34.353.155 gl., za kar je urad vložnikom na željo kupil in odposlal vrednostnih papirjev. Med ljudstvom kroži 12.911 rentovnih knjižic, ki so vredne 28.212.570 gl., potem 1.214.097 vložnih in 32.196 čekovnih knjižic. Ob svojo knjižico je prišlo 130 vložnikov, med onimi ni nobene z besedilom slovenskim. — Število vložnikov je naraslo za 2740 oseb v varčevalnem, za 222 v čekovnem, za 150 v nakazničnem (clearing) oddelku. Izmed imeteljev knjig-čekovnic je 24.349 udeleževalcev pri prometu nakazničnem. Novo pošto z nabiralnico so dobili kraji: Ljubljana 5 (Vodmat), potem na Koroškem: Knezovo (Gnesau) in Klopice (Penk). V neuradnem delu okrožnice najdeš črtice o poštni hranilnici na Ogerskem, Francoskem, Italijanskem in Švedskem.

(Koliko so pridelali vina v Avstriji l. 1896.) Statistično letno poročilo c. kr. poljedelskega ministerstva podaje sledeče številke. Pridelalo se je v Avstriji 1896. leta 3.485.121 hektol. vina. Laški pridelek zaostaja za srednjim pridelkom zadnjih dvajset let, ki znaša 3.639.038 hektol., za 163.917 hkl. ali za 4,2 odstotkov. V posameznih deželah pridelalo se je leta 1896: V zdolnji Avstriji 698.270, na Štajerskem 387.917, na Koroškem 62, na Kranjskem 101.538, na Tirolskem 355.210, na Predarlskem 2118, na Goriškem 117.713, v Trstu, oziroma njega okolici 10.500, v Istri 274.754, v Dalmaciji 1.354.980, na Češkem 14.150 in na Moravskem 167.999 hektolitrov. Prostor, nasajen s trto, znaša 248.325 hektarov in leži v 4875 katastralnih ali 2853 krajevnih občinah. Katastralni čisti donesek znaša 4.062.033 gld. Izvoz se je znižal za 26.156 meterskih stotov, uvoz povišal za 75.635 meterskih stotov. Da se je uvoz toliko in tako hitro povišal, temu je krivo, ker se je znižala carina za uvoz italijanskih vin.

(Katoliška škofija v Srbiji.) „Obzor“ poroča, da se v kratkem sklene konkordat mej sv. Stolico

in Srbijo. V tem se določa, da se ustanovi katoliška škofija, v katere okrožju se bo rabila staroslovanska liturgija.

Društva.

(Poziv.) Ko je zaslula vest, da „Zaveza slov. učiteljskih društev“ hoče letos zborovati v našem starodavnem Celju, polastilo se je naših src veliko veselje. Takoj se je konstituiral podpisani krajni odbor, da priredi vse potrebno za dostojen vsprejem predragih nam gostov. Povsod, kamor ste dosedaj še pohiteli, Vi vzgojitelji, Ve vzgojiteljice naše slovenske mladine, vsprejeti ste bili z odprtimi rokami. Mi Vam sicer radi neugodnih razmer na bojevitih naših tleh tako krasnega vsprejema nuditi ne moremo, kakor so to storili drugi srečnejši kraji, ali naša sreča Vam bodo odprta in v prostorih našega „Narodnega doma“ boste tedaj Vi neomejeni gospodari in mi bodemo Vaši gostje. Jedna nas le želja navdaja ta, da bi Vas zrla v najmnogobrojnejšem številu, da bi to naše najsrčnejše vabilo našlo najštevilnejši odziv iz vseh slovenskih pokrajin. — Radujemo se Vašega poseta. V čim večjem številu dojdete, tem večje bo naše veselje, tem večji naš ponos. Da se torej veseli vidimo in spoznamo 4. in 6. avgusta v Celju. Krajni odbor za IX. glavno zborovanje v Celju, dne 4. julija 1897. Častni predsednik: Dr. I. Sernec. I. predsednik: Ivan Stukelj. II. predsednik: Josip Schmoranz. I. tajnik: Fran Brinar. II. tajnik: Fran Krajnc. — Vse p. n. udeležence in udležnike IX. Zavezne skušćine, ki žele stanovanja, podpisani najuljudneje prosijo, da se pri njem zglašajo najkasneje do 31. t. m. Takisto naj se pri njem zglašajo vsi, ki se udeležijo banketa. Banket bode v veliki dvorani „Narodnega doma“ in bode kuvert brez pijače stal 1 gld. Ta vsota naj se blagovoli oglasu priložiti. Josip Schmoranz, učitelj v Celju.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico) priredi v nedeljo dne 1. vel. srpana ob 3. uri popoldne v gostilni Ferdo Krajgarja p. d. Žlokar v Stebnu občni zbor s sledečim vspešnim: 1. Nagovor. 2. Govor: „Sola in kmetski stan“. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev zastopnikov pri glavni skupščini. 5. Vpisovanje udov in pobiranje letnih doneskov. 6. Razni govori in nasveti. 7. Prosta zabava in petje. Rodoljubni Slovenci in Slovenke, prihitite v prav obilnem številu! Odbor.

(Trgovska in obrtniška zbornica.) [Dalje.] 9 C. kr. dež. vlada je poslala na zbornico naslednji dopis:

Ko se je z ukazom z dne 18. julija 1895, tukajšnje obvestilo z dne 30. junija 1895, izdalo navodilo o opravljanju obrtnega katastra in o obrtnem štetju po trgovskih in obrtniških zbornicah, se je sprožilo vprašanje, kako naj se obrtnopravno ravna s priglasičenim razširjenjem obrtne pravice kake stranke, če naj se smatra taka prememba za odglasitev prejšnjega in objedna priglasičenega novega obrta, ali pa naj se le priglasičena prememba obrta pripiše v prvotni obrtni list oziroma v prvi dopustilni dekret?

Vsled ukaza z dne 27. aprila t. l. namerava c. kr. trgovsko ministerstvo v namen jednotnega postopanja od strani oblastev o tej zadevi izdati napotilo in c. kr. deželni vladi se je naročilo, da naj izve tamošnje mnenje in naj o predmetu poroča. Čestita zbornica se torej službeno uljudno prosi, da naj se čim prej izreče o principijelni uredbi tega vprašanja. Pri tem bo posebno paziti na slučaje, kjer se suče razširjenje obrta v pojmovnem obsegu prvotno z nekako omejitvijo priglasičenega obrta, kakor n. pr. razširjenje trgovskega obrta na določene prvotno nepriglasičene predmete, razširjenje gostilničarskega in krčmarskega obrta na posamezne prvotno nepriglasičene pravice po § 16. obrt. r. in slednjič na nasprotno slučaje, v katerih obstoji prememba v zmanjšanju obrtnega obsega. Na vprašanje: »Kako naj se s priglasičenim razširjenjem obrtne pravice kake stranke obrtnopravno ravna, če naj se smatra taka prememba za priglasičitev novega obrta ali pa naj se priglasičena prememba obrta le pripiše v prvotni obrtni list oziroma v prvi dopustilni dekret?« — odgovarja zbornica, da razširjenja obrtne pravice v vseh onih slučajih, v katerih se je dokazala kaka skupnost novih pravic z obstoječimi in ni potrebno, doprinesiti posebnega sposobnostnega dokazila za nastop in vršno v smislu obrtne novele z dne 15. marca 1883 drž. zak. št. 39, ni smatrati za priglasičitev novega obrta.

Razširjenje pravic je le vpisati v prvotni obrtni list, oziroma v prvi dopustilni dekret. Če se pa kdo noče posluževati nekaterih pravic in pri obrtni oblasti zglašati, da od določenega časa naprej ne bo več prodajal nekaterih predmetov, oziroma se ne bo posluževal nekaterih pravic prvega dopustilnega dekreta, je to vselej, če se izkaže, da je podatkom verjeti in se je odglasitev jednega dela obrtnih pravic na odobrilo znanje vzelo, vpisati v prvotni obrtni list, oziroma v prvi dopustilni dekret. V obeh slučajih bi bilo pa napraviti nove številne liste I., ki bi se vložili na mesto prejšnjih, pri čemur bi pa obrtna oblast morala zbornici naznaniti, da se je ta številni list izgotovil le vsled priglasičitev novih predmetov ali odglasitev nekaterih predmetov, katere bi bilo

imenovati. Da bi se mogel popraviti tudi pridobitniški kataster, bi bilo potrebno, da bi se ob naznanilu novoodmerjenega pridobitnega davka pod ravnostim davčno-uradnim asigancijskim številom navelo, če se je davek zvišal ali znižal.

V pojasnilo svojega odgovora je zbornica naslednje navela:

1. Trговец ima obrtni list, ki se glasi na trgovino s specerijo. Če hoče prodajati tudi kolonijalno, barveno in materialno blago, bi tega ne bilo smatrati za posebno priglasičitev.

2. Obrtnik, ki ima pravico za trgovino s specerijskim in kolonijalnim blagom in želi še izmej predmetov trgovine z materialnim blagom „barveno blago“ ali „sol“ ali „kis“ prodajati, tedaj bi bilo to le v starem obrtnem listu pripomniti.

3. Če ima kdo pravico, specerijsko in kolonijalno blago v prodaji in želi še trgovino z železom imeti, bi tega ne bilo smatrati za novo priglasičitev.

4. Nekdo ima obrtni list glaseč se na trgovino s konji, želi pa tudi z govejo živino kupčevati; tega bi ne bilo smatrati za novo priglasičitev.

5. Isto bi naj veljalo, če ima kdo obrtni list glaseč se na „trgovino s prešiči“ in bi hotel s teleti kupčevati.

6. Ravno tako bi bilo postopati, če ima kdo obrtni list za trgovino z žitom in bi hotel še z moko tržiti.

7. V istem smislu bi bilo ravnati z lesnim trgovcem, če bi hotel še oglje, premog ali šoto prodajati.

8. Ednako bi bilo postopati, če bi trgovec s kislim zeljem hotel tudi z zelenjavo tržiti.

9. Če ima kdo obrtni list glaseč se na trgovino s knjigami, umetninami in muzikalijami in bi hotel vršiti tudi antikvariatno trgovino s knjigami, umetninami in muzikalijami, bi ne bilo to smatrati za novo priglasičitev.

10. Če ima kdo pravico s knjigami tržiti in bi želel uvesti tudi trgovino s papirjem, papirnim blagom, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, bi bilo to vpisati v obstoječi dopustilni dekret i. t. d.

Če se bo v tem smislu postopalo, se bode zbornici tudi olajšalo opravljanje obrtnega katastra. Zbornica je c. kr. deželno vladu še na naslednje opozorila:

V deželnem stolnem mestu ljubljanskem se do zadnjih let ni poznalo mešane trgovine temveč le razredno trgovino. Nekaj let sem pa se obrtna oblast z ozirom na § 38. obrtne novele z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39, poslužuje tega izraza, če tudi se je doslej pod „trgovino z mešanim blagom“ čisto nekaj drugega razumelo, kakor zdaj.

Zbornica hoče to z naslednjim dokazati:

Neki obrtnik je imel obrtni list za rokovičarstvo; ker je pa poleg rokovic prodajal tudi denarnice, zobne sčetke, kravate, naramnice, moderce, toaletne predmete, ovratnike, manšete, je zglašil trgovino z mešanim blagom in je dobil tudi takšen obrtni list i. t. d.

Pravo štetje v smislu navodila o opravljanju obrtnih katastrov je torej nemogoče. Trgovci z mešanim blagom so bili prej samo na deželi in ne v deželnem stolnem mestu in ti so tržili z naslednjimi predmeti: kolonijalno in specerijsko blago, južno sadje, olje in maščoba, ribe in ribji pridelki, deželni in mlinski izdelki, sadje in semena, kemiške pomočne tvarine in rudniški pridelki, smola in kemiški izdelki, barveni les, prstene in kemiške barve, sveče, milo, perilni preparati, pijača in opojne tekočine, konsumni predmeti in delikatese, netilno blago, fabrikati in obrtni izdelki: železo in kovina ter blago iz teh, blago iz lesa, kostij, stekla, kamna, gline, porcelana, kavčuka, gumija, voska, slame in ličja sedlarsko, vrvarsko, ščetarsko, kleparsko, iglarsko, drobno, norimberško, igralno in berhtesgadensko blago, volna, platnena in bombažasta preja, volneno, platneno, bombažasto in pozamentirsko blago, svila, svileno, belo in pleteno blago, trakovi, modni in platnarski izdelki, lišp. Če tudi trgovec z mešanim blagom na deželi nima vseh teh predmetov, ima vendar vse one, katere more po krajevnih razmerah razpečati, t. j. specerijsko in kolonijalno blago, južno sadje, olje, deželne in mlinske izdelke, semena, sveče, milo, pijača in opojne pijače, netilno blago, železo, kovine in blago iz teh, blago iz lesa, kostij, stekla, porcelana, sedlarsko, vrvarsko, ščetarsko, kleparsko, iglarsko, drobno, norimberško blago, trakovi, krojno in manufakturno blago.

Iz tega se razvidi, da je trgovina z mešanim blagom v deželnem stolnem mestu nekaj čisto drugega kot na deželi, in če bo obrtna oblast v tem smislu postopala, se pri morebitnem razširjenju obrta trgovinski obrt ne bo raztegnil v smislu omenjenem s početka, na določene, prvotno nezglašene predmete, temveč se bo le zglašila na novo trgovina z mešanim blagom in prejšnji obrt se bo zbrisal.

V interesu pravega štetja obrtov bi pa bilo, če bi se trgovina z mešanim blagom ne raztezavala tako, kakor se to poslednja leta godi v Ljubljani.

(Dalje sledi.)

Telegrami.

Budimpešta, 21. julija. V včerajšnji seji je predlagal baron Banffy, naj trajajo seje od 10. do 3. ure pop. Na predlog opozicije se obravnava o tem v današnji

seji. Nato se je dovršila razprava o sladkornih premijah.

Belgrad, 21. julija. Skupščina je v včerajšnji seji soglasno dovolila zahtevani kredit v znesku 9,230.000 frankov za presnovo armade ter vsprejela vladno predlogo gledé davčnega popusta in podpor vsled uim prizadetim prebivalcem. Koncem tega tedna se najbrže že zaključi zasedanje.

Petrograd, 21. julija. Dosedanji poslanik v Stokholmu je premeščen v Carigrad, poslanik Nelidow iz Carigrada v Kvirinal.

Bruselj, 21. julija. Zbornica je sklenila razpravljati o zakonskem načrtu glede odprave namestništva v vojaški službi.

Carigrad, 21. julija. Zatrjuje se, da se je v sinočnem ministerskem svetu spremenilo mnenje turške vlade in je nada, da se zopet prično pogajanja.

London, 21. julija. Pogajanja mej poslaniki in turško vladu so se pretrgala za nedoločen čas, ker poslednja nikakor ni voljna udati se zahtevam velevladstij. Poslaniki so o tem obvestili svoje vlade ter izročili vso za-devo v njih roke.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranja lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekla z rabilnim navodlom 50 kr.

Jedina zaloga 57 25 2

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istotako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeč, dne 2. februarja 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.

nadzdravnik.

232 100—33

Umrli so:

18. julija. Ana Stöcklinger, posestnika hči, 15 let, Rimska cesta 15, jetika. — Marija Maier, posestnika hči, 16 let, Marije Terezije cesta 9, jetika.

V hiralnici:

18. julija. Terezija Bremžar, delavca vdova, 83 let, ostarela.

V bolnišnici:

14. julija. Anton Piro, delavec, 28 let, jetika.

15. julija. Frančiška Zdešar, delavka, 25 let, insufficientia valv. aortae. — Štefan Kokalj, kajzarja sin, 19 let, pyaemie. — Marijana Kunstl, dekla, 60 let, vodenica v srčni votlini.

Tuji.

18. julija.

Pri **Slonu**: Spitz iz Warazdina. — Lowi iz Stuttgarta. Sonnenberg iz Čakovca. — Grovačnik iz Budejvice. — Löbl iz Prage. — Frascati iz Trsta. — Polzer iz Maribora. — Kunka, Hess, Stanger iz Gradea. — Tolar iz Toplice. — Gruby iz Hamburg-a. — Neumann iz Lübeck-a. — Fraas iz Purkersdorf-a. — Simacek, Hineš, Frank iz Plzna. — Millie iz Zagreba. — Wagner iz Gradea.

Pri **Maliču**: Šutej iz Ribnice. — Brosch, Dessauer, Haselhofer, Weiss, Guttman z Dunaja.

Pri **Lloydu**: Gundiš iz Karlovca. — Lokovic iz Gorice. — Salloth s Straže.

Pri **bavarskem dvoru**: Petschauer s Svitlega Potoka. — Erker iz Unterskrill-a.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jahs iz Berolina. — Bircher iz Kajire. — Stefan iz Gradea.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
20	9. zvečer	730.6	21.9	sl. jzah.	jasno	
21	7. jutraj	730.1	18.7	sl. svzh.	jasno	0.0
	2. popol.	730.1	22.0	pr.m.szh.	jasno obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 22.0°, za 2.1° nad normalom.

Poziv!

Oni gg. dijaki, naši somišljeniki, ki se želé udeležiti sestanka krščansko mislečih dijakov dne 28. t. m. v Ljubljani in še niso prejeli vstopnice, oglasijo naj se za-nje pri vet. med. Fr. Cernetu, Ljubljana, Cesta v mestni log št. 3.

Pripravljalni odbor

za sestanek krščansko-mislečega dijaštva.

